

Afdelingsblad Gooiland, 2022 nr. 3 - 15 sep. 2022

Inhoudsopgave	pagina
Van de voorzitter	2
Afscheid Piet Schaddelee	3
Het leven van Stijntje Jans van Delden deel 2	3
Gooise genealogie	
Waarom verhuisde Cornelis van Grondelle in 1792 naar Naarden?	12
Burgemeester Barend Andriessen van Hilversum	15
Soldaten uit Gooi en Vecht in dienst van de paus	18
Bijeenkomsten in 2022	21
Presentatie: Jouw familiegeschiedenis	21
Ledenaantal	21
Colofon	22

Van de voorzitter

Langzamerhand begint het verenigingsleven in de NGV weer normaal te worden. Nu de corona restricties zijn opgeheven, gaan we ervan uit dat we in de tweede helft van 2022 weer twee afdelingsbijeenkomsten in Gooiland kunnen organiseren. Hopelijk met net zo'n mooie opkomst als de lezing van Rob Dix in mei over '*Genealogische bronnen in Duitsland*'. Persoonlijk ben ik erg blij dat we voor beide lezingen een vrouwelijke spreker hebben weten te strikken (*zie voor details de agenda in deze 'Gooise Sporen'*).

U zult het wel gemerkt hebben, ook de landelijke organisatie van de NGV komt steeds meer uit het dal waarin ze was geraakt door herhaalde problemen met (en zelfs een gijzeling van) de website en door een stevige bestuurscrisis. Er is ondertussen weer een actief hoofdbestuur van een redelijke omvang en de website www.ngv.nl biedt voortdurend meer functionaliteiten. Steeds meer afdelingen hebben weer eigen afdelingspagina's en er is weer een voor leden afgeschermd gedeelte met beleidsstukken en materiaal, dus alleen bestemd voor leden.

Ook is de NGV steeds actiever op de sociale media (zoals [Twitter](#) en [Facebook](#)) en er is nu ook een speciale besloten Facebook groep voor NGV leden om met elkaar te communiceren en onderling hulp te vragen bij genealogische of heraldieke kwesties: '[Vrienden van de NGV](#)'.

[De afdeling Gooiland kunt u trouwens vinden op: https://twitter.com/NGV_GOOI en www.facebook.com/NGV-Afdeling-Gooiland-775357782617101]

Eind 2021 heeft het hoofdbestuur een commissie ingesteld voor het herijken van de strategie en de organisatie. Inmiddels is een concept Strategisch Plan op 10 september besproken met de voorzitters van de afdelingen. Het is de bedoeling in de landelijke Algemene Vergadering van 26 november tot besluitvorming te komen. Daarvoor krijgen leden nog de kans rechtstreeks aan het hoofdbestuur of in een afdelingsvergadering te reageren. Tijdens het voorzittersoverleg was een belangrijke insteek dat de NGV vooral een ledenorganisatie moet blijven. Belangrijk is dan ook ledenwerving: serieuze genealogen sluiten zich aan bij de NGV!

Ook voor onze landelijke tijdschrift 'Gens Nostra' is er nu een eigen webpagina (www.gensnostra.nl), waar alle nummers van Gens Nostra (vanaf 1946) en het Heraldisch Tijdschrift (vanaf 1995) nu voor leden digitaal beschikbaar zijn én in één zoekopdracht doorzoekbaar. Ook is er een nieuwe optie gelanceerd: Gens Nostra Extra. Hierin kunnen langere artikelen die niet in Gens Nostra kunnen worden geplaatst toch een plek krijgen, evenals aanvullingen op al gepubliceerde artikelen. In het meest recente nummer van Gens Nostra (2022/5) vindt u overigens een zeer uitgebreid artikel van Christiaan Stam, waarin hij met behulp van de Gooise Koptienden de hele erfgooiersfamilie Stam in kaart weet te brengen. Zoals de redactie het artikel introduceert: "*Als een detective is hij bezig te analyseren, combineren, elimineren en deduceren van gegevens met uiteindelijk een prachtig resultaat. Het geheel wordt gelardeerd met kortere verhalen die een inkijkje geven in het leven van alledag uit de achttiende tot de twintigste eeuw met behulp van minder bekende of lokale bronnen. Bronnen die ons een opening kunnen geven voor een bijzonder verhaal.*" Een aanrader dus.

Dat laatste geldt natuurlijk ook voor dit nummer van 'Gooise Sporen'. Naast een bijdrage over de Hilversumse burgemeester Barend Andriessen, treft u in onze 'Gooise Genealogie'-rubriek een artikel aan dat Willem-Jan van Grondelle al in 2005 schreef voor ons toenmalige afdelingsblad 'Oude Sporen': "*Waarom verhuisde Cornelis van Grondelle in 1792 naar Naarden?*" Toen kreeg hij geen reactie, wellicht nu wel? Verder treft u het tweede deel aan van "*Het leven van Stijntjen Jans van Delden*" van Wim Peeters en "*Soldaten uit Gooi en Vecht in dienst van de Paus*" van Anne Schley.

We wensen u veel leesplezier en hopelijk zien wij u ook op **woensdag 21 september** in de Bethlehemkerk voor de afdelingsbijeenkomst met Nora Bosscher over 'Alles wat Goois is'.

Afscheid Piet Schaddelee

Helaas heeft ons lid Piet Schaddelee uit Bussum, na een lidmaatschap van de NGV van 35 jaar, onder andere om gezondheidsredenen moeten besluiten een punt te zetten achter zijn activiteiten op genealogisch terrein. In de afgelopen jaren heeft Piet twee keer tijdens onze afdelingsbijeenkomsten een zgn. 10-minutenpraatje gehouden over zijn interessante onderzoek. Ook heeft hij een belangrijke bijdrage geleverd aan de voorbereiding van ons 70-jarig jubileum, door uitgebreid onderzoek te doen naar de geschiedenis van de afdeling (zie: "Historie 70 jaar afdeling Gooiland" in Gooise Sporen 2019 nr. 3). Minder zichtbaar voor zijn medeleden was zijn steun aan het afdelingsbestuur bij het verzorgen van de publiciteit voor onze bijeenkomsten. We zijn Piet dankbaar voor zijn bijdragen aan de vereniging en wensen hem nog het allerbeste toe.

Piet Schaddelee: 10-minutenpraatje "Er is nog meer dan een rijtje namen" (14 januari 2017)

Het leven van Stijntje Jans van Delden deel 2

Wim Peeters

Zoals ik in mijn vorige verhaal over het leven van Stijntjen Jans van Delden heb geschreven is Stijntjen 44 jaar oud geworden, wat zo ongeveer ook de gemiddelde leeftijd was die de mensen in de 18^e eeuw haalden.

Weinigen zullen in die tijd dan ook hebben meegemaakt dat ze in hun leven kleinkinderen zagen worden geboren. Er waren dan ook maar weinig oma's en opa's.

Van Stijntjen zijn in ieder geval 7 kleinkinderen bekend en in de archieven teruggevonden. Het gaat hier nu wat te ver om over hun leven hier te schrijven, maar ik wil een uitzondering maken voor haar kleinzoon Gerhardus Frederik Zimmerman, zoon van Stijntjens dochter Henrika Jacoba Westhof en Gerhardus Frederik Zimmerman.

Zoals in deel 1 is beschreven is Hendrika vanuit Zwartsluis naar Amsterdam vertrokken en Gerhardus heeft zich eveneens vanuit Uplengen in Duitsland in Amsterdam gevestigd en zij zijn op 19 april 1776 in Amsterdam getrouwd. Zij kregen 5 kinderen.

Hun oudste zoon, eveneens **Gerhardus Frederik Zimmerman** geheten, was dus Stijntjens kleinkind

en is geboren 12 februari 1777 in Amsterdam.

Dit kleinkind trouwde op 15 november 1805 in Amsterdam met **Marritje van Kraaijenoord**.

In de tak van mijn stamboom komen zij voor als mijn oudouders, 6 generaties terug en in dit deel gaan we wat dieper in op het leven van Marritje.

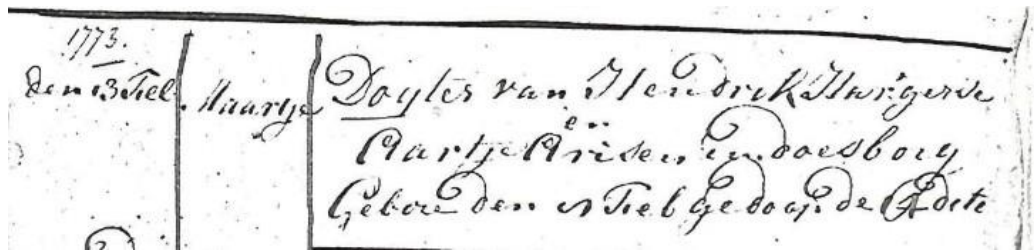
7. Marritje van Kraaijenoord.

Zoals het verhaal over Stijntjen Jans van Delden is begonnen kan nu ook weer de vraag gesteld worden: wie was dan Marritje van Kraaijenoord?

Marritje van Kraaijenoord is getrouwd met het kleinkind van Stijntjen, Gerhardus Frederik Zimmerman.

Marritje was volgens het trouwboek van Amsterdam afkomstig van Harderwijk, maar daar was haar naam niet terug te vinden.

Na lang zoeken blijkt Marritje onder de naam **Maartje Hartgerse** te zijn gedoopt op 14 februari 1773 in Ede, doopboek van de Nederduitsch- Gereformeerde Gemeente, later de Hervormde Gemeente geworden. Haar vader was **Hendrik Hartgerse** en moeder was **Aartje Arisen**.

Marritje is overleden in 1815, 42 jaar oud en ze woonde toen op het Spiegelpein in Amsterdam.

Gerhardus is 1 jaar later overleden, 39 jaar oud in het Binnengasthuis. Volgens de overlijdensakte was hij wijnkopersknecht.

Aangifte van het overlijden werd gedaan door Adolph Julius Philip Boom, 30 jaar, wonend Koningsplein (Binnengasthuis) en Cornelis van Hoogeveen, 47 jaar, directeur van het Binnengasthuis, wonend Langerak. Niet bekend is waaraan Gerhardus is overleden.

Binnengasthuis Amsterdam

Het Binnengasthuis was de grootste openbare verpleeginstelling binnen het negentiende-eeuwse Amsterdam. In de negentiende eeuw waren er verschillende afdelingen voor mannen en vrouwen, aparte verbandafdelingen voor gewonden, een kraamafdeling en later ook voor gynaecologie, voor besmettelijken, oogziekten, huidziekten, geslachtsziekten en geesteszieken.

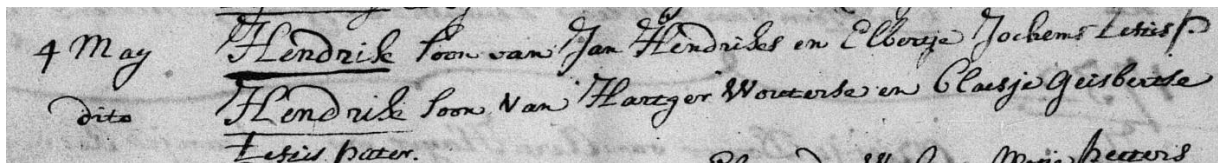
De onfortuinlijke die ziek werd of gewond raakte én in het gasthuis belandde had dubbel pech. Hoewel de medische kennis door de eeuwen heen verbeterde was het Binnengasthuis nog tot diep in de negentiende eeuw berucht om de spartaanse verzorging, de slechte hygiëne en brandgevaar. Wie geld had liet zich dan ook liever thuis verzorgen!

Anders dan nu konden Amsterdammers en toeristen na het betalen van poortgeld naar binnen om de zieken en gekken te bekijken. Ook operaties konden tegen betaling worden bijgewoond.

7.1. De ouders van Marritje van Kraaijenoord

De namen van de ouders van Marritje komen we in veel varianten tegen, Hendrik Hartgersen, Hartgers, Hartgerzen, Hargerse, Hertgersen, enz. en Aertje/Aartje Arijs, Ariens, Arisse, Arens enz.

Marritjes vader, Hendrik Hartgerse is geboren in Barneveld op 4 mei 1732, zoon van Hartger Wouterse en Claasje Geisberse.

Hendrik Hartgersen en Aartje Arens trouwden ook in Barneveld op 27 november 1754

Maartje, gedoopt dus in Ede had nog 5 broers.

Broer Hartger is in 1759 in Renswoude, broer Arien in 1761 in Lunteren en Wouter 1763 (waarschijnlijk in 1764 overleden) in Barneveld gedoopt.

Haar tweeling broers Evert en Wouter zijn in 1767 in Wageningen gedoopt.

Alle kinderen zijn in de periode 1759 tot 1773 in regio ca 20 km rond de boerderij Kraaijenoord gedoopt en er is aan te nemen is dat het gezin eveneens heeft gewerkt en gewoond op deze boerderij in Barneveld en pachter was van Kraaijenoord. Ook de grootouders van Marritje woonden al op deze boerderij zoals verderop blijkt. Een raadsel is waarom de kinderen in steeds een andere plaats zijn gedoopt.

Maartje heeft haar jeugd doorgebracht op de boerderij Kraaijenoord. Of ze ook in Barneveld of Scherpenzeel naar school is geweest is niet bekend.

Aan het eind van de achttiende eeuw gingen nog niet alle kinderen naar school en zeker niet zo lang als nu. Er waren mensen die dat wilden veranderen. In 1784 werd voor dit doel een vereniging opgericht met de naam 'Tot Nut van 't Algemeen'. Er zouden onder andere kleuter- en andere scholen moeten worden gesticht en eenvoudige boeken worden gedrukt; niet alleen voor scholieren, maar ook voor oudere mensen. Ook wilde men dat er meer en betere leraren zouden komen.

Pas in 1854 besloot het gemeentebestuur van Barneveld om in Kallenbroek en de omliggende buurtschappen een openbare lagere school te vestigen omdat het aantal inwoners was gestegen.

In de Gelderse Vallei rondom Barneveld lag het buurtschap Kallenbroek met veel buitenplaatsen en landgoederen.

Het is een nat heidegebied met vennen en in vroegere tijden werd het kwelwater gebruikt om de graslanden onderwater te zetten. Dit zorgde voor een wat betere vruchtbare grond.

Een groep boerderijen lag op de rand van een dekzandrug tussen Scherpenzeel en Barneveld en bestond uit de boerderijen Kraaijenoord, Veenschoten, Schaik, en Gooswilligen, die vanouds een eenheid vormden. Hierbij hoorde ca 70 hectare grond.

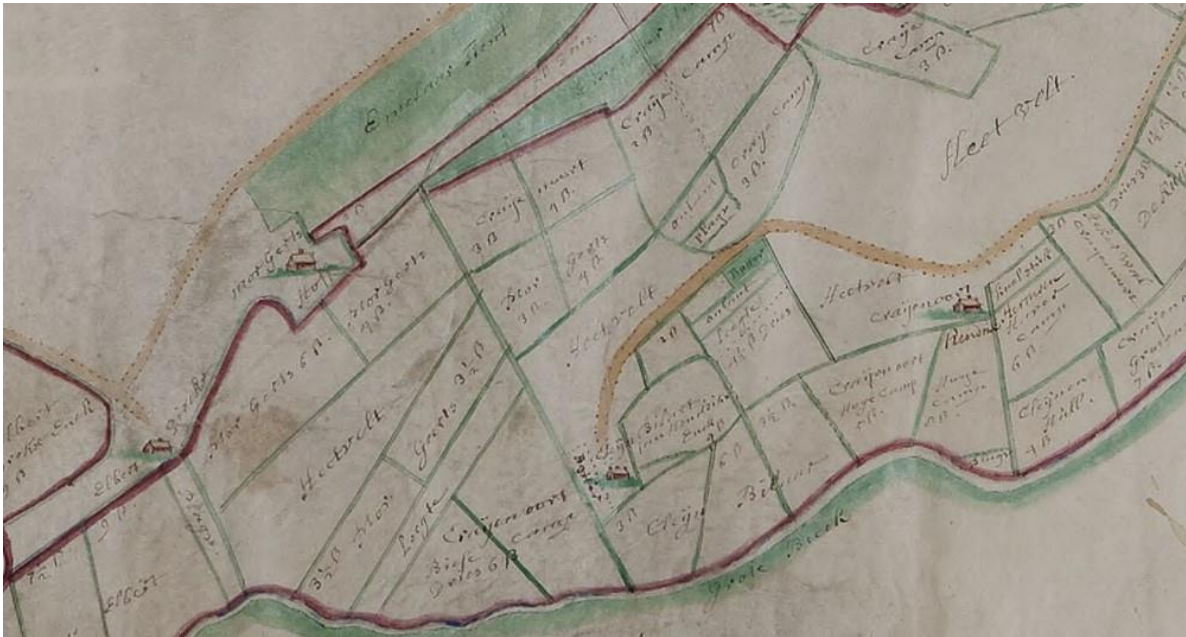
Deze groep was weer een deel van een groter gebied dat bij elkaar hoorde: Borgstede, Glind, Langelaar, Veenschoten, Birreveld en Huigenbos, deels onder Barneveld en deels onder Scherpenzeel gelegen. In de loop van de tijd werden delen verkocht aan particulieren en werd door de Paulusabdij als bewijs een jaarlijkse tijns, een soort belasting ontvangen.

Deze boerderijen waren ooit eigendom van de St. Paulusabdij in Utrecht en later uitgegroeid tot het landgoed Scherpenzeel. Het geslacht Van Scherpenzeel heeft zijn machtspositie door koop van grond, hofsteden en rechten (en wellicht ook door huwelijken) verder uitgebreid.

Het landgoed Scherpenzeel had ten tijde van Marritje een omvang van circa 1.450 hectare met 36 boerderijen en kleinere boerenerven.

Weer later werden delen gesplitst of door vererving in kleinere delen verdeeld en werden veel boerderijen verpacht of verkocht.

Op oude kaarten van Caerte van den Rootselaeer tient uit 1697 en het kadaster van 1832 vinden we de boerderij en de landerijen Kraaienoord terug.

Caerte van den Rootselaeer tient 1697

Het landgoed was minimaal 24 ha groot en best een grote boerderij. Het bewerken van dit landgoed met de middelen die in die tijd beschikbaar waren was erg tijdrovend.

Het bouwland in deze regio was van een matige kwaliteit en de weilanden erg drassig.

De tuin werd hoofdzakelijk als moestuin gebruikt.

Hakhout komt voornamelijk voor in de vorm van grensmarkering en afscheiding van percelen, maar er lagen ook een aantal percelen bos, vooral voor hakhout. Op de heidevelden werden meestal schapen gehouden.

Er is helaas nog geen foto van de boerderij Kraaienoord uit die tijd gevonden.

De eigenaren van Kraaienoord in de periode 1811-1832 waren Jacob Pauw met een aantal deelgenoten.

Als we bovenstaande kaart vergelijken met de kadasterkaart uit 1832 valt op dat er in die bijna 150 jaar weinig is veranderd.

In rechtelijke archieven komen we Kraaienoord diverse keren tegen.

In 1697 beleent Antonij van de Vliert, schout te Scherpenzeel in opdracht van Albert Rijksen de helft van de helft van de alinge tinsweer van Schadijk, Craaienoort, Gooswilligen en Veenschoten.

In 1701 eist Anthonij van de Vliert, schout, als eigenaar van Schaijck en Craaienoort verlegging van de weg aan de Craaienoortsen brinck van Herman Jansen, op Kleijn Kolfschoten.

In 1740 neemt Jan van Wolfswinkel Kraaienoord over na de dood van Anthonie van de Vliert.

Jan van Wolfswinkel/Wolfswinckel is een nazaat van een oud geslacht. Zijn oudst gevonden voorvader is Elias van Rijningen. In 1206 en 1209 is Elias van Rijningen getuige van de bisschop van Utrecht. Hij

ontleende zijn naam aan het huis en goed Rijningen in het Leuterveld, gelegen ten oosten van de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede.

Waarschijnlijk verpachtte Anthonie van Vliert als eigenaar van de boerderij Kraaijendoord deze al aan Hartger Wouters.

De boerderij Kraaijendoord is daarna nog op verschillende eigenaren over gegaan en stond in 1896 nog te koop. De boerderij bestaat nu niet meer, is na 1970 gesloopt en is vervangen door nieuwe gebouwen waarin nu een bedrijf is gevestigd actief in het fokken en houden van schapen en geiten onder de naam Kraaiendoord.

HOFSTEDE.
Op **DINSDAGEN 8 NOVEMBER a. s.** bij inzet en 22 dier maand bij toeslag, telkens 's middags 12 uur, zal in het Logement *de Roskam*, te **Barneveld**, worden verkocht:
De **HOFSTEDE**, genaamd **Kraaijendoord**, bestaande uit Woonhuis en verdere Gebouwen, met Bouw-, Wei-, Heide- en Boschgronden, groot circa 24 hectaren gelegen in de Buurtschap Callenbroek, onder **Barneveld**.
In 2 perceelen en in massa.
Te aanvaarden 22 Februari a. s.
Inlichtingen te verkrijgen ten kantore van den Notaris **Mr. R. C. IMMINK**, te Amerongen. (41135)

AD 28-10-1881

Bericht van Inzet.
De Boerenhofstede
„Kraaijendoord”,
in de buurtschap Callenbroek onder Barneveld, bestaande in HUIZINGE met ACHTERHUIS, SCHUUR, HOOIBERGEN, ERF, TUIN, BOUW- en WEILAND, BOOMEN en HOUTGEWASSEN, ter grootte van 19.0410 Hectaren is bij inzet, op 15 Juli 1896 ten overstaan van notaris A. N. J. VOS te Amersfoort gehouden, met de hoogen ingezet op f4860.
De toeslag is bepaald op **Woensdag 29 Juli 1896**, des avonds 5 uur, in het koffiehuis van BURGSTEDEN te Achteveld, gemeente Stoutenburg.
Inmiddels kunnen hoogingen gedaan worden ten kantore van voornoemden notaris alsmede op **Donderdag 23 Juli 1896**, des voormiddags van 10 tot 12 uur, in de Roskam bij VERSENDAAL te Barneveld.

De Notaris A. N. J. VOS
te Amersfoort, zal op **Woensdagen 15 en 29 Juli 1896** telkens des avonds 5 uur, in de herberg „DE ROSKAM” bewoond door van BURGSTEDEN te Achteveld, gemeente Stoutenburg, bij INZET en TOESLAG in het openbaar

VERKOOPEN:
Onder de gemeente Barneveld:
DE BOEREN-

HOFSTEDE
„KRAAIJENDOORD”
in de buurtschap Callenbroek, bestaande in HUIZING, met ACHTERHUIS, SCHUUR, 2 HOOIBERGEN, ERF, TUIN, BOUW- en WEILAND, BOOMEN en HOUTGEWASSEN, achter de Boerenhofstede Pothoven, grenzende ten zuiden aan de Barneveldsche Beek, groot 19.0410 hectaren.
Onmiddellijk na den toeslag zullen worden verkocht 8 EIKBOOMEN staande bezijden het huis, welke door den koper van het Vastgoed kunnen worden genaast tegen 5 % vergoeding.
In eigen gebruik bij J. Tolboom.
Grondlasten f21.76 's jaars.
Aanvaarding bij de betaling der kooppenningen op 29 October 1896.
Breedter bij biljetten.

Bericht van Inzet.
De Boerenhofstede
„Kraaijendoord”,
in de buurtschap Callenbroek onder Barneveld, bestaande in HUIZINGE met ACHTERHUIS, SCHUUR, HOOIBERGEN, ERF, TUIN, BOUW- en WEILAND, BOOMEN en HOUTGEWASSEN, ter grootte van 19.0410 Hectaren is bij inzet, op 15 Juli 1896 ten overstaan van notaris A. N. J. VOS te Amersfoort gehouden, met de hoogen ingezet op f4860.
De toeslag is bepaald op **Woensdag 29 Juli 1896**, des avonds 5 uur, in het koffiehuis van BURGSTEDEN te Achteveld, gemeente Stoutenburg.
Inmiddels kunnen hoogingen gedaan worden ten kantore van voornoemden notaris alsmede op **Donderdag 23 Juli 1896**, des voormiddags van 10 tot 12 uur, in de Roskam bij VERSENDAAL te Barneveld.

Nadat Hendrik en Aartje zo'n beetje gekomen waren aan het einde van hun werkzame leven verhuisde het gezin naar Harderwijk. Hendrik was toen 56 jaar en Maartje als jongste kind van het gezin was 15 jaar. Daar aangekomen kregen zij zoals dat vroeger vaak gebeurde de naam van de boerderij waar ze vandaan kwamen "Van Kraaijendoord" en zo zien we dus Maartje Hartgerse bij haar huwelijk met Gerhard Zimmerman in Amsterdam terug onder de naam Marritje van

Kraaijenoort uit Harderwijk en ook de andere kinderen werden vanaf toen "van Kraaijenoord" (Craayenoord, Crayenoort, Kraayenoort, enz.) genoemd.

Om naar Harderwijk te verhuizen moest natuurlijk wel huisvesting worden gevonden voor Hendrik, Aartje en de kinderen en er wordt met hulp van de Diaconie van de Gereformeerde Nederduitse Gemeente van Harderwijk een geschikt huis gevonden.

Op 5 november 1788 lenen Hendrik en Aartje 250 gulden om zoals een paar dagen later blijkt het gevonden huis te kopen. Het bedrag wordt geleend van Harmen Tapper en Eva Terlet tegen een rente van 4%. Het te kopen huis zal als onderpand dienen.

Daarna wordt op 11 november 1788 het huis gekocht in Harderwijk, liggende "agter de muur" (tegenwoordig is dit de Doelenstraat) voor 280 gulden.

Voor Apeldoorn en Moojen Schepenen compareerden Lubbertus Bunskerken en Hendrik Cirkel onder Provisoren van 't Diaconie Weeshuis, en Evert Veldhuisen en Rikert Jan Apeldoorn tijdelijke Diaconen van de Gereformeerde Nederduitse Gemeente binnen deze stad, en verklaarden in hunne voorsr: qualiteit in een vasten en stedigen erfkoop te hebben verkogt, en kragt dezese te cederen en transporteren aan Hendrik Hartgerzen en Aartje Ariens Echtel: en hunne Erven, een huis staande binnen deze stad agter de muur tusschen 't huis van den Heer Burgemr De Vries ter eenre, en dat van Gijsbert Knipschaar ter andere zijde, laatst bewoond door wijlen Lambert Mooijen, zijnde bezwaart met straat ad 20 st.; en booggeld met 12 sts, en zulks voor een summa van tweehonderd tagtig Gulds, waarvan Comparanten in hunne voorsr: qualiteit bekennen voldaan en betaald te zijn, belovende voorsr: huis te zullen wagten en waren kommervrij, en alle voorpligt, 't booggeld over 1787, 't straatgeld tot maj 1788 daar van aftedoen als erfkoops regt is, onder verbanden submissie als na regten. Actum d. 11 November 1788.

Tegen de stadsmuur, aan de binnenzijde, stonden wit-zwart geschilderde huisjes. In de volksmond werden ze de pianohuisjes genoemd. In 1911 werd een groot deel van de stadsmuur met huisjes en al afgebroken. Ze moesten plaats maken voor 14 woningwetwoningen, gebouwd in opdracht van de woningbouwvereniging.

Achter de muur in Harderwijk

Achter de muur 1864

In de notarisakte staat dat het gezin van Kraaijenoord ging wonen naast de burgemeester de Vries. Johan Bavius de Vries was schatrijk. Het echtpaar de Vries-Cores verkrijgt in de jaren 1751-1752 naast Vriesenburg ook de plantages en slavenmachten van Goed Succes en Bodenburg/Saffijn in Suriname. In 1771 wordt Jan Bavius de Vries eigenaar van plantage Vrieshoop. Coresburg, vernoemd naar de Vries' echtgenote is in 1744 door slaven aan de Orleanekreek aangelegd.

In 1762 vestigen Jan Bavius, Maria Catharina en hun kinderen zich in Harderwijk. Het stadsbestuur biedt hen het groot burgerschap aan, een burgerschap met extra privileges, waarvoor meestal moest worden betaald. Een aantrekkelijk aanbod omdat de stad een universiteit had waar de zoons

rechten konden studeren.

Ook de andere buurman, Gijsbert Knipschaar had landerijen en huizen in o.a. Amsterdam en hij komt regelmatig in de archieven voor bij het kopen/verkopen van huizen. Op 8 april 1787 koopt hij en zijn vrouw Geertje Loge het huis aan agter de muur voor 250 gulden..

Het gezin van Kraaijnoord kwam dus eigenlijk wel op stand te wonen.

In 1793 zien we dat Hendrik Hartgersen Krayenoort en zijn zoon Hartger Hendriksen Krayenoort "beide geërfde en gegoede Burgers en Inwoonders dezer Stad" zich borg stellen voor de som van f 35 voor Claas Lucas, wegens huur van 't Spijker van Schoonderbeek, welk bedrag Claas Lucas schuldig is aan en Weleerwaarden Heer Predikant Samuel Heshusius.

En op 21 augustus 1799 wordt zoon Hartgen Crajenoort door het Gemeente Bestuur van Harderwijk aangesteld als voogd van Gervidina Jacomina, kind van wed. Roelof Gerritsen.

In 1803 verkopen Hendrik en Aartje hun huis aan hun zoon Hartger Kraijenoot en zijn vrouw Willempje Teunis.

Voor Huijsman en Fisscher Leden van de Magistraat compareerden Hendrik Hartgenzen en Aartje Arens Ehel:, welke bekenden in een vasten en stedigen erfkoop te hebben verkogt, en over zulks kragt dezès te cederen, transporteren, en in vollen eigendom over te geven aan hunne kinderen Hartger Kraijenoot en Willempje Teunis Ehel:, en hunne Erven, een huis staande binnen deze Stad agter de muur, tusschen het huis van Teunis Kappers en dat van Jan Scavier, zijnde bezwaard met 20 st: straatgeld, en booggeld 12 st: verders met zijn lusten en lasten, en zulks voor een Somma van tweehonderd Guldens, van welke penningen Comparanten bekennen voldaan te zijn, belovende hetzelve te zullen wagten en waren kommervrij, en alle voorplicht, het booggeld over 1802, straatgeld tot Maj 1803, en het haardstedegeld tot Julij 1803 daar van aftedoen als erfkoops recht is, onder verband en Submissie als na rechten. Actum Harderwijck d. 12 December 1803.

Hartger en Willempje hebben er niet lang en misschien wel helemaal niet gewoond want op 13 december 1804 wordt het huis alweer verkocht aan Aris van Leeuwen en Evertje Mommen voor 200 gulden. We komen hen weer tegen bij hun overlijden in Edam, Willempje in 1818, 54 jaar en Hartger in 1819, 59 jaar, wonende in Edam.

Niet bekend is waar Hendrik en Aartje zijn gebleven na de verkoop van hun huis in 1804.

Maartje, de jongste dochter is in 1805 getrouwd en woonde in Amsterdam.

Oudste zoon Hartger was arbeider en is in 1787 getrouwd met Willempje Teunis en zijn in Edam gaan wonen. Over Arien Hertgersen/Kraayenoort? is nog niets terug gevonden.

Evert, schippersknecht op het Amsterdamse Veer, getrouwd met Harmtje Schaftenaar zijn in Harderwijk blijven wonen. Bij de geboorte van hun jongste kind in 1800 woonde dit gezin nog in Harderwijk. Zij zijn wel later naar (niet bekend wanneer) naar Haarlem vertrokken.

Wouter is getrouwd met Engeltje Tombe in 1802 en woonde in Leiden.

Misschien zijn ze bij hun zoon en schoondochter Evert en Harmtje gaan inwonen, de enige die mogelijk nog in Harderwijk woonden.

Aartje is in 1807 overleden, Hendrik in 1810 allebei in Harderwijk. Beiden zijn vrij begraven (geen kosten) omdat de boedel minder dan 300 gulden bedraagt.

De tweelingbroers van Maartje, Evert en Wouter waren in hun jeugd niet zulke lieverdjes.

Zo werden ze op 7 oktober 1793 veroordeeld tot het betalen van een boete van 20 gulden, te betalen binnen acht dagen en bij nalatigheid 3 dagen te water en brood gezet te worden in het Plancius gat. Ze hadden met nog twee andere medeplegers 's avonds ten huize van de weduwe Vastenhoud veel baldadigheden gepleegd, onder anderen de stoelen, lamp en kaars door de kamer gegooid en de twee medeplegers hadden daar en boven hun messen getrokken.

De weduwe Vastenhoud was in Harderwijk erg actief met financiële zaken. Mogelijk lag er een meningsverschil tussen haar en een van de plegers en kwamen ze verhaal halen.

7.2. De voorouders van Marritje.

Voor zover terug gevonden komen alle voorouders uit Barneveld en dan vooral het buurtschap Kallenbroek. Veel gezinnen pachtten de boerderijen, de kinderen groeide daar op en later trouwden ze vaak met een partner uit een gezin van een andere boerderij in de buurt. Zo werkten er vele generaties op de grote boerderijen.

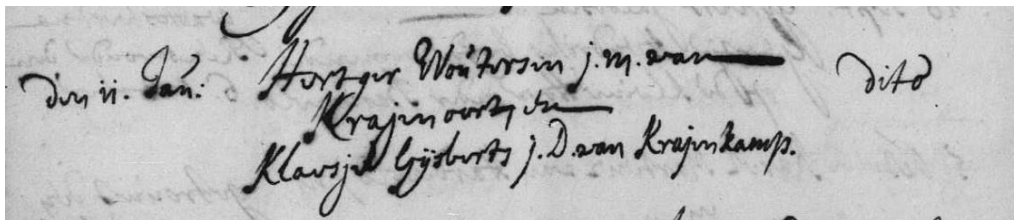
We zien veel huwelijken tussen bewoners van Kraaijengoord, Kraijenkamp, Klein Bijlaer en in het trouwboek van Barneveld en Scherpenzeel nog vele andere boerderijen.

Het blijkt in het algemeen een heel gesloten gemeenschap te zijn geweest in die tijd.

Het buurtschap Kallenbroek was een bosrijke omgeving en in combinatie met het agrarische karakter staat het ook wel bekend als *Het Paradijs*.

a. De grootouders van Marritje van Kraaijengoord:

Dat ook de ouders van Marritje (Maartje) afkomstig waren van de boerderij Kraaijengoord wordt bevestigd door de opa van Marritje (Maartje), **Hartger Wouters**, ook wel Woutersen genoemd. Hartger is geboren in 1689 in Barneveld en trouwde daar in 1721 met **Claasje Gijberts**. In het trouwboek staat vermeld dat Hartger, jongeman kwam van Kraaijengoord en Klaasje, jongedame van Kraijenkamp.

Trouwboek Barneveld

En omdat Hartger Wouters afkomstig is van Kraaijengoord is het hoogstwaarschijnlijk dat ook zijn ouders Wouter Hagers en Geurtje Peels al pachters van boerderij Kraaijengoord waren.

Marritje was dus de 4^e en laatste generatie Hartgers die op Kraaijengoord heeft gewoond.

De boerderij Kraijenkamp waar Klaasje vandaan kwam lag iets ten noorden van de boerderij Kraaijengoord en is later ook weer gesplitst in Groot- en Klein Kraijenkamp.

Een grootgrondbezitter van elders heeft in 1920 in Barneveld een boerenhofstede gekocht die tot nu toe haar naam aan de vogelwereld ontleende. De nieuwe bezitter heeft echter aan deze boerderij den naam gegeven van "Dertienhoeve", en wel omdat ten 1^e zijn vader op den 13^e jarig is; ten 2^e hij zich op den 13^e heeft verloofd; ten 3^e hij op den 13^e in het huwelijksbootje is gestapt; ten 4^e dat zijn schoonvader eveneens op de 13^e jarig is en ten 5^e zijn zoontje op den 13^e is geboren.

Dertienhoeve vroeger Kraijenkamp

Zeer zeker beschouwt deze grondeigenaar het cijfer 13 dus niet als een ongeluksgetal.

Hartger en Claasje kregen 4 kinderen, Wouter 1725, Gijsbert 1728. Hendrik 1732 (de vader van Maartje) en Geurt 1735. Wouter is in Amersfoort gedoopt en Geurt in Voorthuizen. Gijsbert en Hendrik beiden 1694 in Barneveld.

Claasje is voor 1739 overleden. Ze is ca 48 jaar geworden. Hartger is daarna in 1739 weer hertrouwd in Barneveld met Aartje Costs (Kosten).

Ze kregen nog 5 kinderen, Maartje 1740, Marringje 1741, Cost 1744. Claartje 1749 en Hendrikje 1752. Allen zijn in Barneveld gedoopt.

Volgens het doopboek komt de moeder van Maartje, Aartje Arisen uit Doesborg maar is tot nu nog niet teruggevonden in de archieven. Het meest waarschijnlijke is dat Aertje Ariens op 4 januari 1733 is gedoopt in Barneveld, jongste dochter van **Arien Elbers** en **Hendrikje Jans**. Arien en Hendrikje zijn in 1720 in Barneveld getrouwd en zij woonden op boerderij Klein Bijlaert in Barneveld. Ze kregen 9 kinderen. Arien was eerder getrouwd met Jantje Gijsberts (van Kraaijenkamp) waaruit 1 kind is geboren, Elbert 1717 en Jantje is kort daarna overleden .

Dat er op het landgoed Kraaijenoord in de tijd van Wouter ook wel ruzies waren blijkt wel uit het rechterlijk archief van Scherpenzeel. In 1689 krijgt Evert Jansen van Colfschoten vier herenponden boete wegens vechten op Kraaijenoord.

En in 1701 wordt Herman Janssen, op Kleijn Colfschoten door Anthonij van de Vliert, schout, eigenaar van Schaijck aangeklaagd wegens het verleggen van de weg aan de Kraaijenoortsen brinck.

b. De overgrootouders van Marritje van Kraaijenoord:

De vader van Hartger Wouters is **Wouter Hartgers** (de gewoonte dat kinderen de achternaam krijgen afgeleid van de voornaam van de vader wordt hier heel consequent aangehouden).

Wouter is omstreeks 1660 geboren en in 1687 in Barneveld getrouwd met **Geurtje (Geertje, Guertien) Peels (Peelen)**, geboren in 1652 in Barneveld. Ze kregen in ieder geval twee kinderen, Hartger dus in 1689 en Ceel 1691.

Wouter is voor 1694 overleden. Hij was nog geen 34 jaar oud. Geurtje trouwde daarna in Barneveld in 1694 met Henrick Henricksz. Geurtje was toen 42 jaar.

Geurtje Peels was een dochter van **Peel Hendriksz** en **Weijmpje Pieters**.

Geurtje was al eerder getrouwd in 1669 met Ceel Aarts en in dit huwelijk zijn 4 kinderen geboren, Gerritje 1676, Aert 1678, Aert 1679 en Peel 1682.

c. De betovergrootouders van Marritje van Kraaijenoord:

- De mogelijke vader van Wouter is **Hartger Philips**, geboren omstreeks 1628 in Otterlo.

Hij was ook bekend onder de naam van Westerhuis.

Wouter had nog een zus Gerbrigje, geboren in 1691 in Barneveld.

- De ouders van Geurtje Peels zijn zoals al vermeldt, **Peel Hendriks**, geboren ca 1620 in Barneveld en **Weijmpje Pieters**, ca 1625 geboren in Barneveld. Ze kregen 3 kinderen.

Weijmpje overleed voor 1674 en Peel Hendriks hertrouwde in 1674 in Barneveld met Marrijtjen Jans.

Zij zijn de betovergrootouders van Maartje van Kraaijenoord en mijn stamouders, 10 generaties terug.

Toen Peel Hendriks hertrouwde met Marrijtjen Jans staat in het trouwboek van Barneveld dat de vader van Peel was **Evert Toenissen**. Dit lijkt volgens de vernoemingsregels niet een logische naam van de vader. De vader van Weijmpje Pieters is mogelijk **Pieter Jans**. Dit zouden dan de oudouders van Marritje van Kraaijenoord en zijn twee van mijn 1024 stamgrootouders, 11 generaties terug.

Over hen is niets verder bekend en ze zijn in ca 1600 geboren.

Alle terug gevonden voorouders van Marritje komen uit Barneveld uit het buurtschap Kallenbroek. Het buurtschap Kallenbroek hoorde bij de Nederduits gereformeerde gemeente die het dorp Barneveld omvatte met de buurtschappen Glinden (Glind), Engelse Stad, Kallenbroek, Esveld en Wessel.

Voor 1600 was de kerk in Barneveld nog Rooms Katholiek en gewijd aan St. Odulphus, maar er kwamen steeds meer voorstanders om de 'nieuwe leer' meer ingang te doen vinden.

De particuliere synode van Harderwijk die bestond uit zeven kerken, te weten: Almere, Barneveld-Voorthuizen, Zeewolde, Ermelo, Lelystad, Putten, Harderwijk gelastte in 1581 de laatste pastoor om er een hervormde gemeente te stichten, hij moest naar Nijkerk om daar het Avondmaal te leren bedienen.

Reinier Wijncoebius was die laatste pastoor in Barneveld en dus ook een van de eerste predikanten in Barneveld. Merkwaardig is, dat er ergens gesproken wordt over predikant pastoor. Wist hij soms zelf niet meer of hij katholiek of protestant was? Een man met een besproken levenswijze. Door de Synode van Harderwijk in 1603 werd hij afgezet en uit zijn ambt ontheven, "tot den kerckedienst onbequam, om diverse redenen, leer en leven aengaende", luidde het oordeel. Als oud-pastoor zou voor hem "alimentatie aan den Ed. Hove versocht werden" Zo verdween de voorheen laatste pastoor van Barneveld geruisloos.

In 1582 deed ds. Johannes a Nieken uit Doesburg al tijdelijk dienst in Barneveld.

De predikanten moesten zondags tweemaal en in de winter tot Pasen eenmaal in de week diensten houden. In 1622 werd bepaald dat in de middagdienst uit de Heidelbergse Catechismus moest worden gepreekt. Als het de landbouwers goed ging en de adellijke bestuurders goed gemutst waren, kon de predikant rekenen op een salaris van ongeveer f 900,- plus vrij wonen. De plaatselijke regeerders uit die tijd hadden veel te zeggen zowel bij het beroepen van een predikant als bij het vaststellen van het salaris.

In 1673 werd het dorp Barneveld door de Fransen geplunderd. Het in de kerk opgeslagen koren dat niet kon worden meegenomen werd door de soldaten onbruikbaar gemaakt door het te vermengen met veren uit geroofde kussenslopen.

Op 7 februari 1683 was er een hevig noodweer en werd de toren van de kerk in Barneveld door de bliksem getroffen en ± 20 voet afgebrand (is circa 6 meter).

"Woensdag savonds om 8 uren begon het en om een uur eijndigde de brand hetwelk een groote verslagenheijd gaf; men dacht, dat het geheele dorp in brand sou raaken, maar de Heere heeft ons nog bewaard".

Maar er waren meer zorgen voor de kerk, op 8 januari 1697 werd er door de ouderlingen en diakens een uit een voordracht van vier of zes predikanten een goede keuze te doen ten einde "de slappe knijen in de gemeente weder tot meerder ijver op te richten".

Hoe het verder met de kinderen van Marritje van Kraaijensoord en Gerhardus Frederik Zimmerman is gegaan is beschreven in een eerder artikel in Gooise Sporen, nummer 2 van 2020, Zoektocht naar de familie Zimmerman.

Gooise Genealogie

Waarom verhuisde Cornelis van Grondelle in 1792 naar Naarden?

Willem-Jan van Grondelle

Al jaren doe ik onderzoek naar de herkomst en de belevenissen van de familie Van Grondelle - ook geschreven als Van Grondel en Grondel. Deze familie is afkomstig uit Geertruidenberg, waar ze tussen 1600 en 1750 vooral leefden van de visvangst. De vis werd gevangen in de ondergelopen Groote of Zuid-Hollandse Waard, tegenwoordig bekend als De Biesbosch. De vangst betrof vooral

steur en zalm in grote hoeveelheden. Ze verhandelden de vis in Geertruidenberg, dat in die tijd een belangrijke vismarkt had. De familie Van Grondelle hoorde tot de grote, welvarende vissersfamilies aldaar (voor meer informatie zie mijn site <http://genealogie.vangrondelle.com>)

Een Van Grondelle in het Gooi

Van een echte band van de familie Van Grondelle met het Gooi is geen sprake. Momenteel woont een handjevol Van Grondelle's in het Gooi. Maar dat is pas het geval sinds het begin van de 20ste eeuw. Omstreeks 1914 vestigde Albertus van Grondelle, behanger en stoffeerder, zich in Bussum. Hij was de oprichter van de firma voor woninginrichting Van Grondelle, die nog steeds in Bussum is gevestigd. En geleidelijk aan verhuisden ook enkele andere Van Grondelle's naar het Gooi, waaronder de schrijver van dit artikel.

Het voorkomen van de naam Van Grondelle in het Gooi is dus van recente datum. Er is echter één uitzondering. Aan het eind van de 18e eeuw woonde ene Cornelis van Grondelle korte tijd in Naarden. En over hem wil ik u hier wat vertellen.

Geboren te Geertruidenberg

Cornelis van Grondelle wordt geboren in Geertruidenberg. Hij wordt op 11 juni 1733 gedoopt. Zijn ouders zijn Jeremias van Grondelle en Janneken van der Sluijs. Jeremias en Janneken kregen zes kinderen: Jacobus, Govert (zeven jaar oud overleden), Cornelis, Adrianus, Govert en Adriana Cornelia.

Jeremias is van beroep meester timmerman. Afkomstig uit een familie van vissers verwerft hij zich een gegoede positie in Geertruidenberg. Dat blijkt onder andere uit zijn vrij omvangrijke huizenbezit. Van ongeveer 1765 tot 1769 is Jeremias schepen van Geertruidenberg. Omstreeks 1768 is hij ook overdeken van het timmersmans- en metselaarsgilde.

Cornelis treedt aanvankelijk in de voetsporen van zijn vader. Hij wordt timmerman. Dat blijkt o.a. uit het testament van vader Jeremias d.d. 11 juni 1771. Daarin wordt geregeld dat Cornelis zal krijgen: "*.... alle de musicq instrumenten en de helft van de houtwerken en gereedschappen*". Zijn broer Adrianus krijgt "*de wederhelfte van voorsz. houtwerken en gereedschappen*". Blijkbaar werkten Cornelis en Adrianus samen mee in de timmerzaak van Jeremias. En blijkbaar had Cornelis toen al belangstelling voor muziek.

Cornelis trouwt op 25 februari 1773 op 39-jarige leeftijd met Geertruy Wijnen uit Sprang. Zij krijgen drie kinderen: Jannetje (gedoopt 17-11-1773), Leendert (gedoopt 22-3-1775) en - begin april 1777 - Adriana Cornelia. Dit dochtertje overlijdt binnen enkele dagen na haar geboorte. Moeder Geertruy sterft kort daarna op 18 april 1777.

Op drift

Dan breekt er voor Cornelis een moeilijke tijd aan. Het lijkt erop dat hij geldzorgen heeft. Hij verkoopt zijn huizen en moet geld lenen. Hoe het allemaal precies zit, is niet duidelijk geworden. Wel is duidelijk dat hij tussen 1780 en 1783 Geertruidenberg verlaat. Hij verblijft korte tijd in of nabij Zaltbommel, in welke periode hij o.a. organist is op het orgel van de Ned. Herv. Kerk van het dichtbij Zaltbommel gelegen plaatsje Est.

Vervolgens duikt hij op in Amsterdam, waar hij op 15 oktober 1784 in ondertrouw gaat met Helena Bettink. Dat gaat niet zomaar, want Cornelis heeft moeite om een attestatie te krijgen van de kerkenraad in Geertruidenberg. Pas na herhaald verzoek geeft de kerkenraad een 'historische attestatie' af. Blijkbaar heeft Cornelis iets op zijn kerfstok.

Hoe dat ook zij, hij kan uiteindelijk trouwen met Helena Bettink. Helena Bettink is de weduwe van Engelbertus Hagemann. Hagemann was van beroep orgel-en clavecimbelmaker. Hij had een zaak aan de Rozengracht in Amsterdam. Helena Bettink zet na zijn overlijden de zaak voort, zoals o.a. blijkt uit een advertentie in de Amsterdamsche Courant. Na hun trouwen wonen Cornelis en Helena aan de Leidse Gracht. Op 4 augustus 1785 biedt "Cornelis van Grondelle, Mr Orgel- en Fortepiano Maker en Stelder op de Leidse Gragt' in een advertentie in de Amsterdamsche Courant een partij muziek instrumenten te koop aan. Het betreft "Mahognie Bureau-orgels, ClavecimOrgels en Forte Piano, Staart- en Klokstukken, Fluit Travasiere en Vioolen". Ook in 1790 is hij nog als zodanig werkzaam. En in 1791 wordt hij als orgelmaker ingeschreven in het poorterboek van Amsterdam.

Vertrek naar Naarden

Die inschrijving in het poorterboek is echter niet voor lang, want in 1792 verhuizen Cornelis en Helena naar Naarden. Cornelis is dan 59 jaar oud, Helena 51 jaar. Op 19 juli 1792 worden zij in Amsterdam uitgeschreven "met attestatie vertrokken naar Naarden". Drie dagen later worden zij daar ingeschreven. Waarom zij naar Naarden vertrekken is onbekend. Wij hebben over hun verblijf daar geen gegevens kunnen vinden. Cornelis' naam komt niet voor in het Oud Notarieel Archief noch in het verpondingenregister in het Stadsarchief van Naarden. Blijkbaar bezat hij in Naarden geen huis. Hij was er ook niet organist of orgelmaker. Uit de rekeningen van de kerkvoogden van de Ned. Herv. Kerk blijkt dat andere personen in die tijd organist waren en het orgel onderhielden en repareerden. Kortom, wij hebben geen verklaring kunnen vinden voor deze verhuizing naar Naarden.

Cornelis woonde er overigens niet lang. Hij sterft in 1795 en wordt er op 21 augustus begraven in de Ned. Herv. Kerk. Helena keert terug naar Amsterdam, wanneer precies is onbekend. Zij wordt op 23 januari 1811 in Amsterdam begraven.

Waarom naar Naarden?

Ik heb geen antwoord kunnen vinden op de vraag waarom Cornelis en Helena naar Naarden zijn verhuisd. Wellicht dat één van de lezers van ons blad een idee heeft. Ik houd mij daarvoor aanbevelen!

De volgende generatie: een organist in Breukelen

Cornelis heeft zijn belangstelling en talent voor muziek blijkbaar doorgegeven aan zijn zoon Leendert. Deze trok met zijn vader mee naar Amsterdam en was daar al op jonge leeftijd als organist werkzaam. Als vijftienjarige is hij al organist op het orgel in de kerk van Thamen. Hij trouwt in 1797 met Ernestina Johanna Mocklerin. Zij verhuizen al snel naar Breukelen, waar Leendert tot zijn dood in 1834 organist is op het orgel van de Ned. Herv. Kerk.

Leendert en Ernestina krijgen zeven kinderen. Eén van hen, Leonardus, is de overgrootvader van de schrijver van dit artikel.

Juli 2022

Willem-Jan van Grondelle

P.S. Dit verhaal is een sterk ingekorte versie van het artikel over Cornelis van Grondelle op mijn site <http://genealogie.vangrondelle.com> onder 'artikelen'. Voor de bronnen verwijs ik naar de noten bij dat artikel.

Uw reacties en suggesties zijn welkom op [wjvangrondelle \(at\) planet.nl](mailto:wjvangrondelle(at)planet.nl).

Burgemeester Barend Andriessen van Hilversum

Aanvulling op "Louis Andriessen (1939-2021) - componist uit een veelzijdige culturele familie met Gooise wortels" (Gooise Sporen 2021-03)

[LH]

In bovengenoemd nummer van 'Gooise Sporen' werd onder andere aangetoond dat de wortels van de bekende Haarlemse, Amsterdamse en Utrechtse musici en componisten Andriessen in het Gooi liggen én dat er tussen ca. 1850 en ca. 1965 ook in Hilversum sprake was van een muzikale Andriessen-dynastie. De Gooise wortels van de Hilversumse fabrikeursfamilie Andriessen gaan in ieder geval terug tot in de 17de eeuw. De stamvader zou zelfs op de Erfgooierslijst van Laren uit 1708 voorkomen als Jan Andriessse.

Recentelijk kwam de vraag op of burgemeester Barend Andriessen (naar wie in 1954 de **Burgemeester Andriessenstraat** in Hilversum is vernoemd) ook tot deze familie behoorde. Dat blijkt inderdaad het geval. Overigens blijkt hij ook muzikaal te zijn geweest.

Burgemeester Andriessenstraat en Schoutenstraat

Genoemd naar Barend Andriessen (1781-1850), in 1816 tot schout van Hilversum benoemd, welke titel in 1825 werd vervangen door die van burgemeester. Hij bekleedde dit ambt tot 1850. Andriessen woonde aan het Brinkwegje op de hoek van de brink bij de huidige Schoutenstraat/Kerkstraat, toen 'Brink van Doets' genoemd. Dit straatje/steegje werd in 1829 officieel naar hem (zijn ambt) genoemd: Schoutsteeg (later Schoutenstraat). Omdat de naam Andriessen niet tot uitdrukking kwam in die straatnaam, werd in 1954 een zijstraat van de Albertus Perkstraat naar deze eerste burgemeester van Hilversum genoemd.

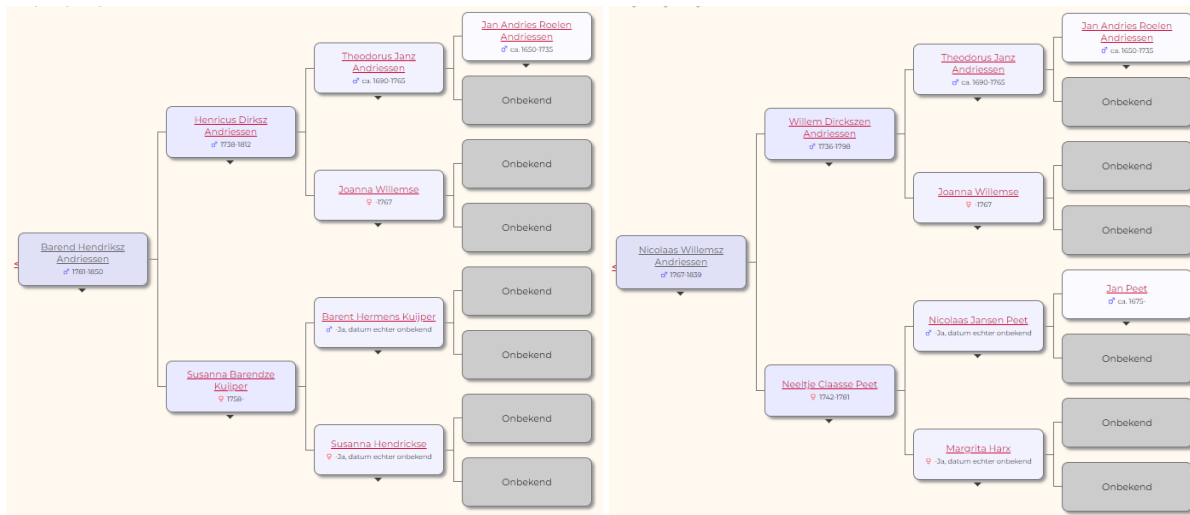
De Schoutenstraat dankt haar naam aan het feit dat Barend Andriessen, die van 1816 tot 1825 schout van de gemeente was, op het brinkje op de hoek van de tegenwoordige Schoutenstraat/Kerkstraat heeft gewoond. In dat laatstgenoemde jaar werd de titel van schout vervangen door die van burgemeester. Barend Andriessen was burgemeester tot 1850. Alhoewel de functie van Barend Andriessen in 1825 reeds met burgemeester werd aangeduid, werd de oude benaming van schout in de straatnaam vastgelegd.

De Schoutenstraat werd vroeger 'Brinkwegje' genoemd en heette van 17 november 1829 tot 2 mei 1876 'Schoutsteeg'. Lang vóór 1816 werd de Schoutenstraat in de volksmond Schout Jan Aartszoonsteeg genoemd, naar de eerste schout van Hilversum (1427-1429).

(Uit: 'Straatnamenboek van Hilversum', via <http://apejaja.blogspot.com>)

Barend Hendriksz Andriessen (RK gedoopt, Laren 23 dec 1781 – overleden, Hilversum 11 feb 1850) was een neef van Nicolaas Willemsz Andriessen (RK gedoopt, Laren 12 mei 1767 – overleden, Hilversum 22 dec 1839), zoals uit bijgaande kwartierstaten blijkt (beide afkomstig van de website www.larensevoorouders.nl).

Nicolaas was de vader van de eerste fulltime musicus in de 'dynastie', Cornelis Klaaszoon Andriessen (Hilversum 23 dec 1815 – 3 mei 1893), vooral bekend onder zijn bijnaam: Keessie Tik.

Toevallig heeft Meindert Tepper (in eigen beheer) begin dit jaar het boekje *'Burgemeesters van Hilversum (1825-2022)'* gepubliceerd. Behalve onderstaande illustratie vindt u hierin -op anekdotische wijze- op pag. 10 t/m 13 enige informatie over burgemeester Andriessen.

Burgemeester B. Andriessen

Ambtsperiode 1825 – 13/2/1850 (Schout van 1816 – 1825)

Pastel Rienk Jelgerhuis

Samen met de bekende Albertus Perk (o.a. notaris, gemeentesecretaris en later raadslid en wethouder van Hilversum, lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland en secretaris van 'Stad

en Lande van Gooiland') bestuurde Andriessen vanaf 1816 tot zijn dood in 1850 de gemeente Hilversum (toen overigens met slechts zo'n 5000 inwoners).

In deeltijd, want hij was ook handelaar in tabak en wijn én hij was boer en Erfgooiër. Andriessen was Rooms Katholiek (net zoals de helft van zijn burgers) en bespeelde het orgel in de waterschapskerk (de voorloper van de Sint Vitus).

Zelf bezat hij een tafelpiano (ook wel vierkante piano of 'square piano' genoemd), waarop hij niet alleen speelde maar ook componeerde voor bruiloften en partijen.

Hij overleed in zijn huis aan wat toen de Schoutensteeg werd genoemd.

39

Heden den *Verstonden Februaris* Achtienhonderd vijftig, zijn voor ons ondergeteekende, Ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente *Hilversum* verschenen *Theodorus Wilhelmus Sammer* van beroep *Tabakverkoopers* oud *zweentalig* jaren, wonende *Alhier bekende* van de na te noemen overledene, en *Jan Nicolaas van Reyse* van beroep *fabrykant* oud *achtentwintig* jaren, wonende *Alhier bekend* van de overledene, welke ons hebben verklaard, dat op den *Elften februarij* jongstleden des *Avonds* ten *leien* ure, in het huis staande *Wast de Schoutensteeg* in den ouderdom van *achten* *veertig* jaren is overleden *Barnd Andriessen* van beroep *Burgemeester* geboren en wonende *Alhier, weduwnaar van Maria Sammer, Loon van Hendrik Andriessen en Suzanna Kruijpers, beide overleden*

En hebben wij hiervan opgemaakt deze akte, welke na voorlezing door ons *en de Comparanten* is ondertekend.

T. W. Sammer
J. N. van Reyse

De Ambtenaar voornoemd.
P. J. de Vries

Soldaten uit Gooi en Vecht in dienst van de Paus

[AS]

In 1860 riep Paus Pius IX de gehele katholieke wereld op jonge, ongehuwde mannen te zenden, om als vrijwilliger dienst te doen. De Pauselijke Zouaven vormden samen met de Zwitserse Garde het leger van de Kerkelijke Staat.

Zevenenvijftig jongemannen in de leeftijd tussen de 16 en 42 jaar vertrokken in de periode 1864 - 1870 vanuit Gooi- en Vechtstreek via Oudenbosch naar Brussel alwaar ze werden gekeurd. Niet elke jongeman kwam in aanmerking om in het pauselijke leger te mogen dienen. Ze moesten aan een aantal eisen voldoen en in het bezit zijn van: een getuigschrift van de pastoor, een bewijs van de dokter dat ze gezond waren, een uittreksel uit het geboorteregister, een vrijstelling van militaire dienst en indien minderjarig de toestemming van hun ouders hebben.

Daarnaast moesten ze minstens 1.57 mtr lang zijn, niet jonger dan 17 en niet ouder dan 40 jaar zijn. Maar heel strikt werd daar niet mee omgegaan, want Nicolaas de Boer uit Hilversum was nog geen 17 en Willem Splint uit Laren 41 jaar en een paar maanden toen zij in dienst kwamen. Eenmaal goedgekeurd gingen ze naar Rome om dienst te doen als pauselijk zouaaf. Sommigen klommen op tot zouaaf 1e of 2e klasse en Gijsbertus Banis uit Bussum zelfs tot korporaal. Een enkeling tekende later nog bij voor een tweede of een derde termijn.

Vanuit Rome werden de meeste zouaven verdeeld over de depots van 28 garnizoensplaatsen binnen de Kerkelijke Staat, sommigen aan de kust, het merendeel in het bergachtige binnenland. De tocht ging grotendeels te voet over karren- en ezelspaden, want wegen waren er nauwelijks: achttien tot veertig uur lopen, en dat met volledige bepakking. Eenmaal aangekomen op de plaats van bestemming bestond de dienstdag uit dagelijks vele uren wachtlopen bij stadsmuren en -poorten en gedisciplineerde exercitie, waarbij het leren van de in het Frans gegeven bevelen voor de Nederlanders het moeilijkst was en het schieten het gemakkelijkst. Veel tijd ging ook zitten in dagenlange patrouilles door het gebergte en het onderhoud van de uitrusting.

Van 1860 tot 1866 probeerden de zouaven Garibaldi's rebellen met kleinere en grotere militaire acties te weren uit het restant van de Kerkelijke Staat en binnenlandse opstanden in het door de paus autocratisch geregeerde land te onderdrukken. De strijd spitste zich uiteindelijk toe op twee belangrijke sleutelmomenten: de campagne van de nationalisten in 1867, die uitmondde in de door de pauselijke troepen gewonnen Slag bij Mentana, en de strijd om en inname van Rome in september 1870, door de Italiaanse nationalist.

Gijsbertus Banis is geboren op 18 september 1848 in Bussum. Zijn ouders waren Gerard Banis en Jannetje van Breemen. Hij was van beroep schoolmeester. In dienst van 10 maart 1866 tot 12 maart 1868 bij de 1e compagnie van het 2e bataljon als zouaaf 1e klasse. Twee maanden later op 12 mei 1868 tekende hij opnieuw een contract en bleef tot 21 maart 1870. In die tijd werd hij bevorderd tot korporaal. Hij maakte de Slag bij Mentana mee en ontving daarvoor het Mentana kruis.

Bron: www.udenarchie.nl

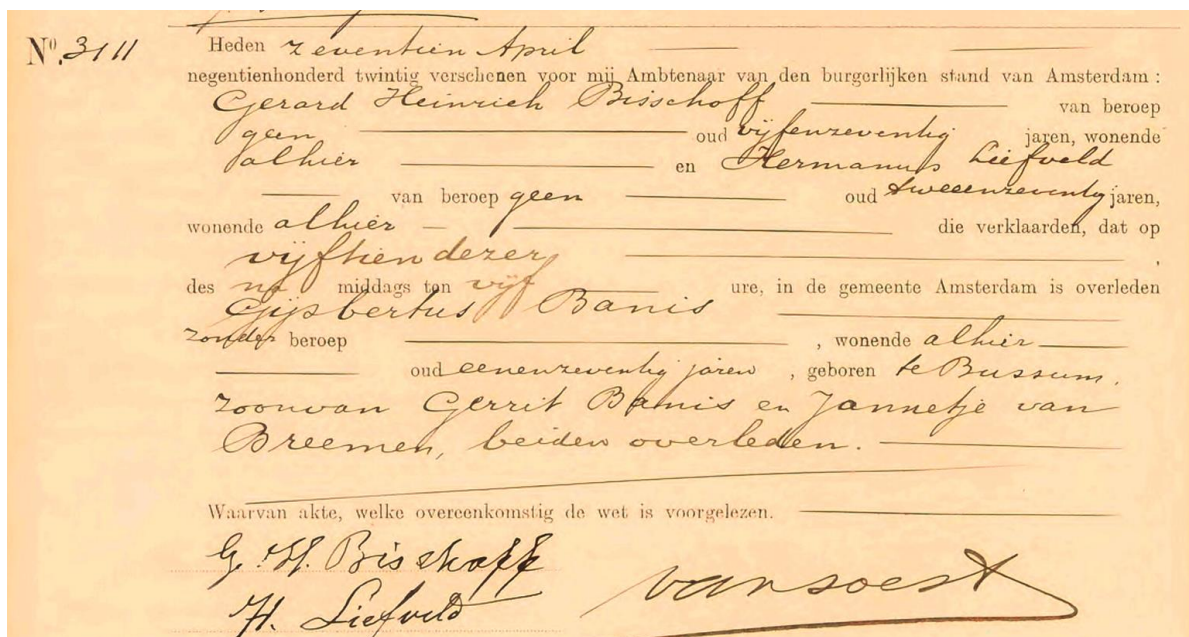
Op 23 mei 1870 ging hij voor de derde keer naar Italië totdat op 20 september 1870, door de Slag bij Rome, het pauselijke leger ophield te bestaan. Hij ontving hiervoor de gouden Puis IX medaille.

Komende vanuit Bussum werd hij op 24 oktober 1872 ingeschreven in Venray als student, vanwaar hij op 18 mei 1874 naar Sittard vertrok.

Bron: [Gemeentearchief Venray te Venray, Bevolkingsregister, Deel: 5338, Periode: 1860-1880, Venray, archief 4, inventarisnummer 5338, Bevolkingsregister Venray 1860-1880/Fr](#)

Op 14 november 1878 verhuisde hij naar Driebergen-Rijssenburg. Op 13 november 1892 woonde hij het Mentana herdenkingsfeest in Utrecht bij.

Hij kwam op 8 juli 1916 vanuit in Hillaer in België, vertrok op 11 oktober 1916 naar het St. Bernardusgesticht aan de Nieuwe Passeerdersstraat 2 in Amsterdam waar hij werd opgenomen op de verpleegafdeling voor mannen en waar hij op 15 april 1920 ongetrouwd is gestorven.

Hij was bevriend met Antonius Ruijzendaal. Dat blijkt uit de brieven die Gijsbertus Banis schreef aan zijn familie in de periode van 25 april t/m 6 augustus 1866.

Antonius Ruijzendaal is geboren op 14 januari 1840 in Bussum als zoon van Jacobus Ruijzendaal en Marretje Kaarsgaren en deed als pauselijk zouaaf dienst van 10 maart 1866 tot 20 juli 1866, toen hij in het veldhospitaal van Velletri overleed aan cholera. Hij is begraven op de begraafplaats van Velletri.

Zijn naam staat vermeld op een gedenkplaat aan de muur van de kerk van Santa Lucia in Velletri, een stadje ten zuiden van Rome, samen met énéntwintig andere zouaven die hier in 1866 stierven en waarvan er tien uit Nederland kwamen.

Voor alle zouaven die in deze strijd gevallen zijn is een monument opgericht.

Zouavenmonument op de begraafplaats van Verano te Rome. Opgericht door Pius IX in 1867 om de Slag bij Mentana van datzelfde jaar te herdenken. Bron: Wikipedia.

Standbeeld ter herinnering aan de gevallen zoeaven tijdens de strijd om de Kerkelijke Staat

Centraal staat paus Pius IX, met aan zijn voeten een omgekomen zoeaaf. Het beeld bevindt zich in Oudenbosch. Het opschrift luidt: In Memoriam Neerlands Kath. Zonen Gesneuveld in de Verdediging van Petrus' Erf.

Bronnen:

- Wikipedia
- Zouaven Tussen Vecht en Eem van G.L. de Boer sr.
- Stichting Nederlands Zouavenmuseum in Oudenbosch: www.zouavenmuseum.nl
- Historische Kring Bussum - [Zouaven uit Bussum](#)
- Historische Kring Hilversum - [Hilversumse Zouaven](#)
- Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren - [De Katholiek godsdienstig, geschied- en letterkundig maandschrift 1866 deel 50](#) pagina 181 tot 195
- [Stadsarchief Amsterdam, Bijzondere registers Deel: 2542, Periode: 1897-1934, archief 5000, inventarisnummer 2542](#) en [Deel 140, Periode 1930 Deel: 2559, Periode: 1897-1934, archief 5000, inventarisnummer 2559](#)
- De katholiek. Godsdienstig, geschied- en letterkundig maandschrift, Brieven van pauselijke zouaven, hoofdstuk IV, pagina 181 tot 195.

Bijeenkomsten in 2022

21 sep. 2022 presentatie 'Over alles wat Goois is' door Nora Bosscher
2 nov. 2022 presentatie over Delpher door Sara d'Huijs

Locatie: Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV te Hilversum

Presentatie: Joww familiegesciedenis

Wanneer: 18 november 2022 van 10:00 tot 12:00 uur

Locatie: **Bibliotheek Bussum, Wilhelminaplantsoen 18, 1404 JB Bussum**

Wie waren mijn voorouders? Hoe leefden ze en wat beleefden ze? En hoe pak ik het onderzoek naar mijn familiegesciedenis aan?

Willem-Jan van Grondelle vertelt over deze leuke en soms verslavende hobby die verrassende uitkomsten kan opleveren.

Ledenaantal

Per 30 juni was het ledental 161, inclusief 9 bijkomende leden.

Per 31 juli was het ledental 162, inclusief 10 bijkomende leden.

Per 30 augustus was het ledental 162, inclusief 10 bijkomende leden.

Mutaties

Dhr. D.J.A. Jacobs – nieuw lid

Dhr. TH.J.M. Kort – overleden

Dhr. A.A. Anbeek van der Meijden - overleden

Colofon

Nederlandse Genealogische Vereniging. Opgericht 1 juli 1946.

Correspondentieadres: NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik

Bibliotheek en andere diensten: Kosterijland 3, 3981 AJ, Bunnik

Openingstijden: 1e en 3e donderdag en 2e zaterdag van de maand van 10:00-16:00 uur op afspraak.

Afdeling Gooiland. Opgericht 30 maart 1949.

De afdeling omvat de gemeenten met de postcodes: 1200 t/m 1279, 1400 t/m 1419 en 3630 t/m 3639.

Dit zijn de (deel)gemeenten Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Ankeveen, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, Bussum, Nieuwersluis, Loenen a/d Vecht, Loenersloot en Vreeland.

Alle bijeenkomsten zijn in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum.

Voor bereikbaarheid: <https://bethlehemkerk.nl/index.php/adres>

Dit afdelingsblad wordt digitaal toegezonden aan de leden van de NGV, afdeling Gooiland en aan de leden van andere afdelingen, die een bijkomend lidmaatschap zijn aangegaan. Het blad verschijnt viermaal per jaar.

Website afdeling Gooiland: <https://www.ngv-gooiland.nl/>

NGV-website: <https://www.ngv.nl/>

Deze afdeling is ook actief op Facebook als 'NGV Afdeling Gooiland'.

Bestuur:

Voorzitter: Louis Heinsman, Van der Zaenlaan 49, 1215 SJ, Hilversum, 035-6233785,

email: voorzitter-goi@ngv.nl

Secretaris/Penningmeester: Maarten van Mourik, Neuweg 453, 1215JC, Hilversum, 035-6219269

email: secretaris-goi@ngv.nl

Redactie Afdelingsblad: Anne Schley-de Bruin, Zuidereinde 197, 1243 KW 's-Graveland

email: redactie-goi@ngv.nl

Webredactie: Anne Schley-de Bruin, email: webredacteur-goi@ngv.nl

Artikelen waarbij de auteur niet vermeld is, zijn door de redactie geschreven.

Kopij: mocht u kopij willen aanleveren, dan is dat zeer welkom. Artikelen het liefst als platte tekst, dus zonder opmaak. Foto's en dergelijke separaat meesturen als jpg-bestand. Graag mailen naar: redactie-goi@ngv.nl